

Nieuws uit de Egmontstraat

**E-Nieuwsbrief
van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen**

2-04-2008 - nr. 4

In dit nummer:

- [Edito](#)
- [In de kijker](#)
- [Genoteerd](#)
- [Over de grenzen](#)
- [Internationaal genoteerd](#)
- [Cijfers en letters](#)
- [In de pers](#)
- [FWO-Intern](#)

[Bekijk deze nieuwsbrief online](#)

[Klik hier om uit te schrijven](#)

Het FWO Geïvalueerd

Beste Lezer,

Elke kritische wetenschapper kent het devies om regelmatig een keer in eigen boezem te (laten) kijken. Wel, het FWO heeft dat ook gedaan. Halen wij onze doelstelling?

Een externe consultant, belast met de doorlichting, las er eerst onze doelstelling op na: *Het FWO wil kennisgrensverleggend, fundamenteel onderzoek stimuleren in alle wetenschappelijke disciplines, op initiatief van de onderzoeker. Daartoe financiert het FWO excellente onderzoekers en onderzoeksprojecten na een interuniversitaire competitie en met een evaluatie door binnen- en buitenlandse experts. Het enige criterium hiervoor is de uitmuntende kwaliteit van onderzoeker en onderzoeksvoorstel.*

Vervolgens ging de consultant aan de slag om onze wetenschappelijke en organisatorische werking te evalueren. Hierbij hoorde ook een bibliometrische analyse.

Wat zijn de resultaten? Met enige trots mag ik zeggen dat de algemene conclusie van het evaluatierapport positief is.

Uit de evaluatie blijkt duidelijk dat het FWO in Vlaanderen een belangrijke positie inneemt als het gaat om de financiering van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Onze werking heeft gezorgd voor een hogere wetenschappelijke performantie en visibiliteit van Vlaamse onderzoekers. Afgaand op publicaties en citaties, scoort Vlaams onderzoek immers goed tot zeer goed in een internationaal perspectief.

De doelstelling om de meest excellente onderzoekers en onderzoeken te financieren wordt bereikt. FWO-onderzoekers presteren wetenschappelijk duidelijk beter dan hun collega's. De geselecteerde promotoren en postdocs publiceren doorgaans en consistent in de betere vaktijdschriften en werken internationaal meer en beter samen.

Uit de bevraging van de onderzoekers blijkt bovendien dat de selectie door het FWO als objectief wordt ervaren. De 'klanten' van het FWO zijn tevreden over de dienstverlening: met zijn huidig personeelsbestand en werking heeft het FWO de reputatie opgebouwd van een 'efficiënte' en 'effectieve' administratieve organisatie.

Slotsom is dat het FWO over de ganse lijn de doelstellingen van de lopende beheersovereenkomst haalt en op verschillende vlakken (zoals communicatie) zelfs verder gaat.

Er zijn tenslotte ook wat bedenkingen, opmerkingen, suggesties en constructieve kritiek betreffende de werking van de Raad van Bestuur, de rol van de universiteiten en het *peer review* systeem. Heel deze doorlichting hebben we meegenomen in het uittekenen van ons nieuwe beleidsplan (2008-2012), dat de grondslag vormt voor onze nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse overheid.

Elisabeth Monard

In de kijker

Translationeel Onderzoek

Op 18 november 2005 werd met de oprichting van het *Life Sciences Platform* een belangrijke aanzet gegeven voor het creëren van een strategische visie op de ontwikkeling van de *Life Science* industrie in Vlaanderen. De verschillende overlegmomenten resulteerden in 2006 in het "[Witboek Life Science Industrie Vlaanderen](#)".

In dit Witboek wordt meermaals gewezen op het belang van projecten die zich richten op de vertaling van nieuwe inzichten, verworven uit o.a. fundamenteel onderzoek of klinische waarnemingen, in nieuwe of betere diagnostische of therapeutische toepassingen: het zogenaamde translationeel onderzoek.

Dit onderzoek bevindt zich tussen fundamenteel en toegepast onderzoek en dreigt daarom tussen de mazen van het net te glippen. Hoewel het FWO, net zoals het IWT, over een (beperkt) aantal financieringskanalen hiervoor beschikt, blijkt het in de praktijk niet altijd even eenvoudig om voldoende financiering te vinden.

Bij de fundamenteel klinische mandaten van het FWO, hét financieringskanaal bij uitstek voor translationeel onderzoek, blijkt slechts een beperkt aantal mandaathouders zich echt te focussen op dit onderzoek.

Om tegemoet te komen aan de behoeften van de onderzoekers en van de industrie heeft minister Ceysens aan de VRWB gevraagd om haar, op basis van Europese en internationale ontwikkelingen, te adviseren over mogelijke scenario's voor de uitbouw van het translationeel onderzoek. Ook in andere landen, zoals [Nederland](#), werkt men reeds aan dergelijke scenario's.

Binnen de VRWB werkt een ad-hoc werkgroep aan dit advies. Naast een brede vertegenwoordiging van alle actoren uit het veld, is ook het FWO vertegenwoordigd in deze werkgroep.

Kwaliteitszorg Onderzoek Humane, Gedrags- en Sociale wetenschappen

Bij aanvraag voor onderzoeksfinanciering, een promotie of een vaste aanstelling speelt bibliometrie een zeer belangrijke rol.

Deze bibliometrische indicatoren hebben ook een belangrijke invloed bij het opstellen van de [BOF-verdeelsleutel](#). De moeilijkheden van zichtbaarheid die de Humane en Sociale wetenschappen ondervinden bij deze analyses kwamen hier reeds meermaals aan bod. Nu op Europees vlak het [ERIH](#)-project in volle ontwikkeling is, heeft ook de Vlaamse minister van Onderwijs, Frank Vandenbroecke aan de [VLIR](#) de vraag gesteld indicatoren te ontwikkelen voor de wetenschapsgebieden die onvoldoende gedekt zijn door de parameters gehanteerd in de nieuwe BOF-sleutel.

De bedoeling van de overheid is om een bibliografische databank uit te bouwen op maat van deze wetenschapsgebieden, waar naast tijdschriftartikels ook plaats gemaakt kan worden voor boeken of *edited volumes*. Daarnaast zullen er hier ook indicatoren worden ontwikkeld voor het meten van de kwaliteit van de onderzoeksoutput.

Binnen de VLIR is er een subgroep opgericht van specialisten uit de betrokken wetenschapsgebieden. Het FWO zetelt in deze subgroep.

Het is de bedoeling om op 1 januari 2011 reeds een operationele databank te hebben die kan aangewend worden voor de beoordeling van de Humane en Sociale Wetenschappen. In de volgende edities van deze nieuwsbrief houden we u graag op de hoogte.

Kennismakers – De dag van de Onderzoeker : u komt toch ook?

In 2008 viert het FWO zijn 80ste verjaardag en in de vorige nieuwsbrief vroegen we u reeds om de datum van 23 oktober vrij te houden om deze verjaardag in Brussel te komen vieren. Onder de titel *KennisMakers – De dag van de Onderzoeker*, krijgt het gebeuren stilaan vorm. Tijdens de openingsplechtigheid, in aanwezigheid van Zijne Majesteit de Koning, wordt er even stilgestaan bij de verwezenlijkingen van de afgelopen 80 jaar. Nadien is de blik op de toekomst gericht en worden in een zestal thematische sessies actuele thema's belicht. De voor- en nadelen van bibliometrie, internationale mobiliteit of het uitbouwen van een onderzoekscarrière, ... het zijn slechts enkele van de boeiende thema's die telkens door een panel van (inter)nationale sprekers belicht zullen worden.

De Vlaamse minister van Wetenschapsbeleid, mevrouw Patricia Ceysens, sluit samen met een internationale keynote speaker deze dag af. Zijn naam houden we nog even geheim, maar het is een gerenommeerd spreker die bewezen heeft onderzoekers uit vele wetenschapsgebieden te boeien.

Kortom 23 oktober, KennisMakers – De dag van de Onderzoekers, is een niet te missen evenement. Een uitnodiging volgt binnenkort. Registratie kan vanaf 15 mei 2008 via www.fwo.be.

[terug naar boven](#)

Genoteerd

De Interuniversitaire expertenwerkgroepen aan de slag

De op stapel staande hervorming van de wetenschappelijke commissies van het FWO (lees ook onze vorige edities) is eind februari een belangrijke volgende fase ingegaan. Na een uitgebreide consultatie van de Vlaamse onderzoekswereld, werd een voorlopig voorstel tot hervorming voorgelegd aan de onderzoeksraden van de Vlaamse universiteiten.

Uit deze consultatieronde bleek niet alleen het belang van het goed functioneren van die commissies, maar ook dat de verschuiving binnen de huidige structuur voorzichtigheid vraagt. Daarom werd er per wetenschapsgebied een interuniversitaire werkgroep samengesteld die zich, met die feedback in het achterhoofd, voor hun gebied zal buigen over de meest optimale indeling van de commissies en het expertiseprofiel van hun leden.

Het is de bedoeling dat de werkgroepen hun werkzaamheden tegen de zomermaanden hebben afgerond. Na voorlegging aan Bureau en Raad kunnen dan in het voorjaar van 2009 de vacatures voor de nieuwe FWO-commissies worden gepubliceerd.

Bijkomende input is nog steeds mogelijk op post@fwo.be.

FWO en SCK•CEN ondertekenen samenwerkingsprotocol

Op 25 februari werd het samenwerkingsprotocol tussen FWO en het Belgisch nucleair onderzoekscentrum [SCK•CEN](#) plechtig ondertekend en werden de beurzen “[SCK•CEN-FWO](#)” gelanceerd. Per jaar financiert SCK•CEN twee beurzen van twee jaar en het bijhorende werkingskrediet voor jonge beloftevolle onderzoekers.

Het SCK•CEN zal uit de lijst met goed gerangschikte kandidaat-FWO-aspiranten die wegens de beperkte financiële middelen geen mandaat kregen, een aantal kandidaten selecteren met een voor het SCK•CEN relevant onderzoeksproject. Na een evaluatieprocedure die volledig gebeurt door SCK•CEN, worden twee kandidaten voorgedragen voor een SCK•CEN-FWO beurs.

Na een positieve evaluatie tijdens het tweede jaar, conform de maatstaven van een aspirantenmandaat, staat het FWO in voor de financiering van de hernieuwing.

Eerste Big Science programmaprojecten toegekend

Het Bureau van het FWO heeft op 7 maart de vier eerste *Big Science* programmaprojecten toegekend. Via dergelijke projecten kunnen onderzoeksgroepen de belangrijke, omvangrijke kosten helpen dekken die eigen zijn aan onderzoek aan grote internationale faciliteiten. De gloednieuwe [Big Science commissie](#), die uitsluitend samengesteld is uit buitenlandse leden, heeft advies uitgebracht aan het FWO om deze vier projecten te ondersteunen.

Indicatorenboek hoger onderwijs in Vlaanderen

Naar aanleiding van de [Bologna Conferentie te Leuven in 2009](#), 10 jaar na de initiële Bologna verklaring waarbij 29 Europese landen het startschot gaven om hun hoger onderwijs te hervormen, heeft Vlaams Minister Frank Vandenbroucke de opdracht gegeven aan het Steunpunt O&O Indicatoren om een 'Indicatorenboek' op te stellen over het hoger onderwijs in Vlaanderen. Verschillende onderwijstopics zullen aan bod komen. Het FWO is vertegenwoordigd in de redactieraad en volgt zo alle raakvlakken met fundamenteel onderzoek op.

Oud mandaathouder van het NFWO/FNRS wint prestigieuze Abel Prijs

Op 27 maart 2007 maakte de Noorse Academie voor Wetenschappen en Letteren de laureaten van de [Abel Prijs 2008](#) bekend. De Belgische wiskundige [Jacques Tits](#), die gesteund werd door het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek in de periode 1948 – 1956, deelt de prijs met [John Griggs Thompson](#). Beiden krijgen de prijs voor “*their profound achievements in algebra and in particular for shaping modern group theory*”.

[terug naar boven](#)

Over de grenzen

Resultaten van de ERC-Starting Grants

De European Research Council (ERC) heeft op zijn [website](#) de laureaten bekend gemaakt die een ERC-Starting Grant in de wacht slepen. Onder deze schare van 200 topwetenschappers bevinden er zich negen Belgen, van wie zes verbonden aan een Vlaamse universiteit of wetenschappelijke instituut.

Het FWO is trots te kunnen melden dat vijf van deze onderzoekers (oud-)mandaathouders zijn van het FWO of als promotor optreden bij een FWO-onderzoeksproject.

Indien de budgetten het toelaten is het mogelijk dat er binnenkort nog 100 extra Starting Grants worden toegekend. Op de ranglijst waaruit dan zal worden geput, vinden we nog vijf onderzoekers terug verbonden aan een Vlaamse universiteit.

Het FWO wenst alle onderzoekers proficiat met het behaalde resultaat en veel succes met hun verder onderzoek.

Internationale coördinatie

Wetenschappelijk onderzoek internationaliseert stelselmatig en hierbij wordt steeds meer onderzoek verricht in internationale samenwerkingsverbanden. Aangezien Vlaanderen veel expertise in huis heeft om een coördinerende rol te spelen in een beperkt aantal internationaal toonaangevende wetenschappelijke samenwerkingsverbanden, stelt de Vlaamse regering hiervoor via het FWO 700.000 EUR per jaar beschikbaar.

Een Vlaamse coördinator kan gedurende 3 jaar, eventueel hernieuwbaar, tot 75.000 EUR per jaar ontvangen. De middelen kunnen echter niet voor het eigen wetenschappelijk onderzoek aangewend worden.

Om in aanmerking te komen dient de aanvrager een aanstelling te hebben bij het zelfstandig academisch personeel van een Vlaamse universiteit en dient aan te tonen door een multilaterale of supranationale organisatie/consortium gesolliciteerd te zijn om de coördinatiefunctie op te nemen.

Aanvragen kunnen doorlopend worden ingediend bij het FWO, dat een periodieke evaluatie organiseert. De eerste selectie zal gebeuren met de aanvragen die het FWO op ten laatste 30 april om middernacht via de diensten onderzoeksbeleid van de cofinancierende onthaalinstelling – universiteit zal hebben ontvangen.

[terug naar boven](#)

Internationaal genoteerd

Bilaterale samenwerking FWO – National Science Council Taiwan

Op 14 februari werd de bilaterale samenwerking tussen het FWO en de [National Science Council Taiwan](#) plechtig ondertekend. De onderhandelingen die leidden tot deze overeenkomst, werden in 2005 opgestart door em. Prof. Dr. Maurice Pensaert, toenmalig secretaris-generaal van het FWO. Deze overeenkomst zal uitwisseling van onderzoekers tussen Vlaanderen en Taiwan bevorderen en is vergelijkbaar met de andere bilaterale overeenkomsten die het FWO afgesloten heeft met buitenlandse *Research Councils*.

Doek valt voor VNC-programma

Omdat er donderwolken hingen boven het VNC-programma (Vlaams-Nederlands Comité voor Nederlandse taal en cultuur), heeft het FWO meerdere brieven geschreven naar de bevoegde ministers binnen de Vlaamse Regering. Ook de Vlaamse vertegenwoordiger in Nederland werd gecontacteerd, die bij de Nederlandse collega's gepleit heeft om het VNC te redden. Dit alles echter zonder resultaat: het [NWO](#) kon niet overtuigd worden tot het verderzetten van dit programma. Het NWO is van mening dat het [VNC-programma](#) zijn doelstelling bereikt heeft en dat het nooit de bedoeling is geweest om een permanent financieringsprogramma te creëren.

Ook de bevoegde Nederlandse minister sluit zich aan bij dit standpunt en kan hiervoor geen extra middelen vrijmaken.

Dit alles betekent dat er binnen het VNC-programma geen nieuwe projectaanvragen meer mogelijk zijn.

Financiering voor wetenschappelijke bijeenkomsten, congresbeurzen en NIAS-beurzen, daarentegen, kunnen wel nog tweemaal per jaar aangevraagd worden en dit tot en met 2009.

[terug naar boven](#)

Cijfers en letters

Nieuwe vacatures Wetenschappelijke Commissies FWO

Op 1 mei 2008 worden de 23 nieuwe vacatures voor de wetenschappelijke commissies openbaar gemaakt via onze website en de geijkte kanalen. Ditmaal zijn er 6 vacatures voor Vlaamse experts en 17 vacatures voor experts die niet verbonden zijn aan een Vlaamse universiteit. De vacatures zijn verspreid over veertien wetenschappelijke commissies.

Odysseus: tweede oproep

De tweede call voor het Odysseusprogramma, die afgesloten werd op 1 maart, leverde 7 aanvragen voor een Odysseus Groep I project en 8 aanvragen voor een Odysseus Groep II project. In totaal werd er voor de Groep I projecten ongeveer 26 miljoen euro aangevraagd, en voor de Groep II projecten ongeveer 5,4 miljoen euro.

Aantal aanvragen in stijgende lijn

Zoals de voorbije jaren is ook dit jaar het aantal aanvragen voor een onderzoeksmandaat (sterk) gestegen, en dat ondanks het kleinere aantal studenten die in dit academiejaar afstuderen in sommige richtingen.

Mandaat	Aantal vorig jaar	Aangevraagd
		2008-2009
Aspirant	625	718
Aspirant hernieuwing	166	175
Bijzondere doctoraatsbeurs	6	5
Klinische doctoraatsbeurs	7	9
Postdoctoraal onderzoeker	497	512
Postdoc onderzoeker - 1 ^{ste} en 2 ^{de} hern.	115	124
Fundamenteel klinische mandaten	16	21
Fundamenteel klinische mandaten hern.	4	5

[terug naar boven](#)

In de pers

FWO in de pers

- 7 januari: Gentse onderzoekster wint Prijs Pfizer van 25.000 euro (Belga)
- 7 januari: Gentse onderzoekster wint Prijs Pfizer van 25.000 euro (GvA.be,)
- 7 januari: Gentse onderzoekster wint Prijs Pfizer van 25.000 euro (HBvL.be)
- 7 januari: Gentse onderzoekster wint Prijs Pfizer van 25.000 euro (HLN.be)
- 21 januari: VUB-student wint BARCO/FWO prijs voor twee nieuwe watermerktechnieken (Belga)
- 24 januari: Agoria vindt doorlichting Vlaamse innovatieinstrumenten "onvolledig" (Belga)
- 22 februari: Versterkte samenwerking op til voor innovatie (De Tijd)

[terug naar boven](#)

FWO-Intern

Personalia

- Indiensttreding:
 - Schouteden Rob, medewerker logistiek, sinds 05/11/2007
 - Barbé Kim, communicatiemedewerker, sinds 11/2/2008
 - Vande Voorde Vania, navorser (tijdelijk), sinds 03/12/2007
 - Berghmans Nathalie, administratief medewerker, sinds 17/12/2007
 - Van Verre Suzy, ICT-medewerker, sinds 14/01/2008
 - Bondarenko Mikhail, ICT-medewerker, sinds 15/01/2008
 - Moerenhout Ann, directie secretaresse, sinds 17/03/2008

[terug naar boven](#)